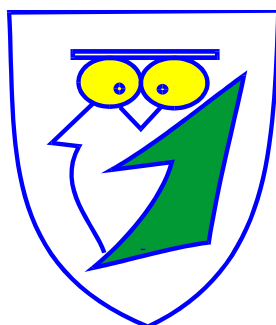

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z MUZYKI

rok szkolny 2023 / 2024

Nauczyciel uczący: Mariola Dyka

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MUZYKI

I. Ogólne zasady oceniania uczniów

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.
2. Na początku każdego roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o:
 - a) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych,
 - b) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 - c) zasadach poprawiania bieżących ocen,
 - d) warunkach i trybie uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.
3. Nauczyciel stosuje zasadę systematycznego i bieżącego oceniania.
4. Ocenianiu bieżącemu podlegają następujące formy aktywności ucznia: kartkówki, odpowiedzi ustne, ~~prace domowe~~, praca ucznia na lekcji indywidualna i zespołowa, prace dodatkowe oraz szczególne osiągnięcia w konkursach.
 - a) Kartkówki
 - Kartkówki są obowiązkowe dla ucznia i obejmują zakresem kilka ostatnich lekcji.
 - Nauczyciel nie ma obowiązku informowania ucznia o terminie kartkówki.
 - b) Aktywność ucznia na lekcji jest oceniana plusem.
 - Uczeń otrzymuje plus za m.in. zgłaszanie się do odpowiedzi i udzielanie poprawnych odpowiedzi, samodzielne rozwiązywanie problemów, współpracę w grupie.
 - Za plusy nauczyciel stawia uczniowi ocenę bardzo dobrą. Pięć plusów to ocena bardzo dobra.
 - c) ocenie będą podlegać także: śpiew solowy i w duecie, gra na instrumencie
Formy aktywności podlegające ocenia na muzyce:
 - kartkówki,
 - ~~zadania domowe~~,
 - aktywność na lekcji,
 - ćwiczenia realizowane podczas lekcji,
 - ~~wykonywanie dodatkowych zadań~~,
 - śpiew zbiorowy i indywidualny,
 - udział w dyskusjach,
 - percepcja i analiza słuchanej muzyki,
 - własne opracowania problematyki muzycznej,
 - jedna kartkówka pisemna w półroczu,
 - udział w konkursach,
 - śpiew,
 - gra na flecie,
 - wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych,
 - działania twórcze,
 - znajomość terminów i wiedza muzyczna
 - d) ~~Zadania domowe – zapowiadane wpisem do zeszytu~~

5. Przy ustalaniu oceny z muzyki nauczyciel w szczególności bierze pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

II. Zasady uzupełniania braków

Uczeń, który był nieobecny na zajęciach ma obowiązek uzupełnić braki w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu.

III. Wymagania edukacyjne z muzyki:

Podstawowy zakres wymagań edukacyjnych:

- Śpiewanie w grupie z poprawną intonacją, dykcją i artykulacją piosenek nauczanych na lekcjach,
- Poprawna realizacja ćwiczeń kształcących:
 - a) poczucie rytmu,
 - b) słuch wysokościowy, barwowy i harmoniczny
 - c) wrażliwość na tempo, dynamikę i artykulację
- rozumienie zapisu nutowego i symboli muzycznych w stopniu elementarnym
- określenie i analiza elementów muzycznych, takich jak:
tempo, dynamika, artykulacja, barwa, rytm, melodia, związki muzyki z tekstem
- rozróżniania w muzyce rodzajów głosów i instrumentów
- rozpoznawania rytmów i charakteru polskich i obcych tańców narodowych
- rozpoznawania utworów spośród wysłuchanej literatury muzycznej
- przyswojenie minimum wiedzy potrzebnej do rozumienia muzyki: funkcje muzyki, style i gatunki, historia muzyki, podstawowa znajomość sylwetek i twórczości najwybitniejszych kompozytorów.

Stosuje się następującą procentową skalę oceny prac kontrolnych:

- 1) celujący – w przypadku uzyskania 96% - 100% maksymalnej liczby punktów,
- 2) bardzo dobry – w przypadku uzyskania 90% do 95 % od maksymalnej liczby punktów,
- 3) dobry – w przypadku uzyskania od 75% do 89% maksymalnej liczby punktów,
- 4) dostateczny – w przypadku uzyskania od 50% do 74% maksymalnej liczby punktów,
- 5) dopuszczający – w przypadku uzyskania od 30% do 49% maksymalnej liczby punktów,
- 6) niedostateczny – w przypadku uzyskania od 0% do 29% maksymalnej liczby punktów.

Dopuszcza się stosowanie:

skrótów: nb w przypadku braku oceny w związku z nieobecnością ucznia, ~~bz w przypadku braku zadania domowego~~ oraz np w przypadku braku przygotowania. Na zajęciach muzyki tylko raz w okresie uczeń może zgłosić nieprzygotowanie.

IV. Ogólne kryteria ocen z muzyki:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

(Średnia ważona wszystkich ocen wynosi co najmniej 5,50)

- opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach,
- prawidłowo i całkowicie samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego,
- prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego, samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór, potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego,

- bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu wokalnego,
- jest bardzo aktywny muzycznie,
- wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia: (gra na instrumencie, śpiewa– zespół wokalny – nauczyciel ocenia szczególnie zaangażowanie ucznia podczas prób i występów),
- przedstawia swoje umiejętności na forum klasy i szkoły, np. podczas uroczystości szkolnych,
- przygotowuje dodatkowe wystąpienie na forum klasy, podczas których prezentuje dodatkowe informacje na temat np. kompozytora, instrumentu itp.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

(Średnia ważona wszystkich ocen zawiera się w przedziale 4,65 do 5,49)

- prawidłowo i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych w programie nauczania,
- potrafi rytmizować teksty,
- rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać,
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy,
- podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu danej klasy,
- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania muzyki w danej klasie,
- czynnie uczestniczy w zajęciach,
- wykazuje pozytywną motywację do przedmiotu,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

(Średnia ważona wszystkich ocen zawiera się w przedziale 3,65 do 4,64)

- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe,
 - poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym,
 - wykonuje proste rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych
 - rytmizuje łatwe teksty,
 - zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie, co one oznaczają, opanował wiadomości i umiejętności w stopniu umożliwiającym rozumienie większości relacji między elementami treści nauczania muzyki,
- nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych, pozaszkolnych, związanych z muzyką,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

(Średnia ważona wszystkich ocen zawiera się w przedziale 2,65 do 3,64)

- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania,
- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym niektóre melodie przewidziane w programie nauczania,
- wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne –na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych,
- zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne, opanował materiał programowy na przeciętnym poziomie, ze znacznymi brakami, posiadane wiadomości nie pozwalają mu na wykorzystanie ich w praktyce, z powodu dużych luk, nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych, pozaszkolnych, związanych z muzyką, wykazuje brak zainteresowania nimi,

**Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:
(Średnia ważona wszystkich ocen wynosi co najmniej 1,75)**

- niedbale, nie starając się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- myli terminy i pojęcia muzyczne,
- dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą,
- najprostsze polecenia – ćwiczenia rytmiczne – wykonuje z pomocą nauczyciela,
- uczeń opanował wiadomości i umiejętności konieczne, ma jednak bardzo duże luki,
- postawione zadania wykonuje niechętnie i z dużymi błędami,
- uczeń nie uważa podczas wykonywania postawionych zadań, ma lekceważący stosunek do przedmiotu

Przy wystawianiu oceny nauczyciel kieruje się następującymi kryteriami ogólnymi: zakres i jakość wiadomości, posługiwanie się i operowanie nabytymi wiadomościami i umiejętnościami, kultura przekazywania wiadomości.

Przy wystawianiu stopnia z muzyki w szczególności bierze się pod uwagę wysiłek i zaangażowanie ucznia oraz wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tego przedmiotu.

Podczas wystawiania oceny za śpiew nauczyciel bierze się pod uwagę: poprawność muzyczną, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny. Przy wystawianiu oceny za grę na instrumencie nauczyciel uwzględnia: poprawność muzyczną, płynność i technikę gry, ogólny wyraz artystyczny. Wystawiając ocenę za wypowiedzi na temat utworów muzycznych, połączoną ze znajomością podstawowych wiadomości i terminów muzycznych nauczyciel bierze pod uwagę:

- zaangażowanie i postawę podczas słuchania,
- rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów,
- rozpoznawanie w słuchanych utworach polskich tańców narodowych,
- podstawową wiedzę na temat poznanych kompozytorów,
- wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. na rysunku, w opowiadaniu, dramie).

Przy wystawianiu oceny za działania twórcze – wokalne i instrumentalne nauczyciel bierze pod uwagę:

- rytmizację tekstów,
- improwizację: rytmiczną, melodyczną (wokalną i instrumentalną) oraz ruchową,
- umiejętność korzystania ze zdobytych wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu zadań twórczych, np. wymagających korelacji działań muzyczno-plastycznych,
- umiejętność przygotowywania ilustracji dźwiękowej do opowiadania, komiksu, grafiki itp. (dobieranie efektów dźwiękowych),
- umiejętność tworzenia prostych akompaniamentów perkusyjnych.

Ocena aktywności na lekcji oraz za udział w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych.

Za aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę dobrą lub bardzo dobrą. Jeśli dodatkowo wykaze się wiedzą lub umiejętnościami wykraczającymi poza ustalone wymagania, otrzymuje ocenę celującą.

V. Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

- 1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:
 - a) piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego,
 - b) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne),
 - c) kanony;
- 2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”;
- 3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;
- 4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.;
- 5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
 - a) struktury melodyczne,
 - b) sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności),
 - c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),
 - d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń:

- 1) gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru np. flet podłużny, flażolet / flecik polski, pianino, keyboard, gitara, dzwonki, ksylofon i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych:
 - a) schematy rytmiczne,
 - b) melodie,
 - c) proste utwory,
 - d) akompaniamenty;
- 2) gra na wybranym instrumencie melodycznym hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);
- 3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;
- 4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
 - a) proste struktury rytmiczne,
 - b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny,
 - c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń:

- 1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;
- 2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne:
 - a) polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka,
 - b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu),
 - c) wybranych tańców różnych narodów,
 - d) wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie);
- 3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

- 1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości):
 - a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności),
 - b) muzyki jazzowej i rozrywkowej,
 - c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych,

- d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;
- 2) rozpoznaje ze słuchu:
 - a) brzmienie instrumentów muzycznych,
 - b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,
 - c) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje,
 - d) polskie tańce narodowe,
 - e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy;
- 3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne, określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;
- 4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączy muzykę z innymi obszarami wiedzy):
 - a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych,
 - b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki,
 - c) werbalizuje emocje i odczucia,
 - d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:
 - 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;
 - 2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).
2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:
 - 1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;
 - 2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;
 - 3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;
 - 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę;
 - 5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją).
3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:
 - 1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;
 - 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew estradowy, śpiew biały, jodłowanie i inne);
 - 3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).
4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:
 - 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokально-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa oraz do wyboru: sakralna, filmowa, teatralna i inne);
 - 2) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne);
 - 3) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;
 - 4) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.
5. Uczeń określa charakterystyczne cechy:
 - 1) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;
 - 2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;
 - 3) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.
6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.
7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).
8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe.

Uczeń:

- 1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;
- 2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;
- 3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;
- 4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
- 5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje lub/i muzyczne portfolio;
- 6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);
- 7) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;
- 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;
- 9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.

Uczeń kończący edukację muzyczną na drugim etapie nauczania powinien:

- 1) znać podstawowe terminy muzyczne i stosować je w praktyce – w czasie śpiewu, gry na instrumentach, rozmowy o muzyce;
- 2) odczytywać i zapisywać podstawowe oznaczenia muzyczne:
 - elementy notacji muzycznej;
 - skróty pisowni muzycznej;
 - podział wartości rytmicznych;
 - metrum 2/4, 3/4, 4/4, 3/8;
 - oznaczenia agogiczne;
 - oznaczenia dynamiczne;
 - oznaczenia artykulacyjne;
- 3) śpiewać:
 - polski hymn państwowy;
 - wybrane pieśni patriotyczne;
 - kanony;
 - piosenki dziecięce, młodzieżowe i popularne;
- 4) grać na wybranych instrumentach:
 - schematy rytmiczne;
 - melodie;
 - proste utwory;
 - hymn Europy;
- 5) odtwarzać proste rytmy z wykorzystaniem ruchu i gestodźwięków;
- 6) wykonywać podstawowe kroki i figury z wybranych tańców ludowych i towarzyskich;
- 7) wymieniać cechy charakterystyczne polskich tańców narodowych;
- 8) tworzyć improwizacje (wokalne, instrumentalne, ruchowe);
- 9) układać proste rytmy i akompaniamenty;
- 10) wymieniać przykłady instrumentów z trzech podstawowych grup;
- 11) rozpoznawać głosy wokalne;
- 12) określać aparat wykonawczy muzyki wokalne i instrumentalnej;
- 13) opisywać strukturę form muzycznych (AB, ABA, ABA1, wariacje, rondo, kanon);
- 14) rozpoznawać fakturę jednogłosową i wielogłosową;

- 15) podawać nazwy okresów w dziejach muzyki i przyporządkowywać do nich wybranych kompozytorów;
16) wyrażać muzykę za pomocą środków pozamuzycznych.

Wagi ocen:

Sprawdzian 8, kartkówka 5, odpowiedź ustna 7, ~~zadanie domowe 5~~, konkurs 10, aktywność 5, śpiew i gra na instrumencie 8, prace dodatkowe (w tym zadania praktyczne, prace wytwórcze – 8), występ na akademii itp. 8.

Średnia ważona jest widoczna dla ucznia i rodzica. Średnia ważona jest jedynie sugestią, a ostateczną ocenę wystawia nauczyciel przedmiotu.